

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

**НАСТУПНІСТЬ
ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ**

Матеріали теоретико-практичного семінару

2017

ЗМІСТ

<i>Аносова С. Ю., Галасюк Н. О.</i> Організація співпраці дошкільного навчального закладу і початкової школи	7
<i>Балаєва К. С.</i> Зарубіжний досвід підготовки майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти (інноваційний складник)	10
<i>Барановська В. М.</i> Етапи формування системи інформатичних компетентностей майбутнього вчителя початкових класів в умовах ступеневої підготовки	15
<i>Біницька К. М.</i> Початкова освіта республіки Польща в контексті підготовки майбутніх учителів початкової освіти	18
<i>Близнюк Т. О.</i> Social and Cultural Competence for Professional Development in Foreign Language Teaching	21
<i>Боднар Ю. С.</i> Роль дидактичних ігор у процесі розвитку зв'язного мовлення молодших школярів	23
<i>Бойко Г. О.</i> Вплив компетентностей на формування соціальної мобільності майбутніх вихователів у процесі фахової підготовки	26
<i>Братко М. В.</i> Підготовка конкурентоспроможного вчителя початкової школи в умовах освітнього середовища Університетського коледжу	28
<i>Будник О. Б.</i> Підготовка майбутнього педагога до соціокультурного виховання учнів початкової школи	31
<i>Василенко І. Я., Волян Г. С.</i> Інтернет-залежність дітей молодшого шкільного віку	34
<i>Василець Н. М.</i> Соціо-психологічна компетенція педагога як складова його професійної компетентності	37
<i>Веремчук А. С.</i> Наступність та перспективність дошкільної та початкової освіти відповідно до державних стандартів	39
<i>Вітюк І. С.</i> Роль інноваційних педагогічних технологій у сучасному навчальному процесі	43
<i>Войтович А. Ю.</i> Глобалізаційні аспекти наступності екологічного виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	46
<i>Гаевська Р. В.</i> Казкотерапія в роботі з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку	49
<i>Галасюк Н. О., Павлючкіна О. В.</i> Пріоритетні напрямки наступності дошкільної та початкової освіти	51
<i>Галата Д. Р.</i> Формування професійної компетентності вчителя початкової школи в умовах полікультурного середовища	54
<i>Гавока О. С.</i> Соціальна мобільність як невід'ємна складова професійної зрілості вчителя початкових класів	57
<i>Галян О. І.</i> Наступність у реалізації програми виховання дітей дошкільного і молодшого шкільного віку	60
<i>Грейцаровська Т. І.</i> Технологія групової діяльності в системі особистісно орієнтованого навчання	63
<i>Дашко Т. В.</i> Соціальна мобільність педагога — необхідна складова професійної компетентності фахівця	65

<i>Деленко В. Б. Характеристика та умови формування толерантності у педагогічному середовищі</i>	68
<i>Деркач Ю. Я. Професійний розвиток вчителя крізь призму естетичного аспекту</i>	71
<i>Дідур Н. А. Професійна компетентність майбутнього вчителя початкової школи в контексті соціальної мобільності</i>	72
<i>Іллічук Л. В. Впровадження інноваційних технологій навчання в освітній процес вищої школи</i>	76
<i>Казакова Н. В. Використання інформаційних технологій у процесі педагогічної практики студентів</i>	79
<i>Кашуба Л. В. До питання формування критичного мислення у студентів факультету педагогічної освіти</i>	82
<i>Квасецька Я. А. Себастьян-Віллібальд Шісслер – організатор перших дошкільних закладів у Галичині</i>	85
<i>Кипіченко Н. С. Рівні сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи</i>	87
<i>Кобилецька Л. В. Забезпечення наступності при вивченні фразеологій</i>	89
<i>Козак Л. В. Зміст підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до забезпечення наступності у роботі дошкільного навчального закладу та початкової школи</i>	91
<i>Корнят В. С. Формування соціокультурної компетенції майбутніх соціальних педагогів у процесі фахової підготовки: теоретичний аспект</i>	94
<i>Кошиль О. П. Освітне середовище як чинник розвитку особистості дитини дошкільного віку</i>	98
<i>Кривенко-Камінська О. Ю. Мандала як шлях до гармонії та внутрішнього спокою</i>	101
<i>Крохмальна Г. І. Сучасні тенденції навчальної комунікації вчителя початкової школи</i> ...	104
<i>Лах І. Р., Лах М.Р. Особливості розвитку математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку</i>	107
<i>Лоза Н. М. Підготовка вчителя початкових класів до формування ключових компетентностей в учнів за новим державним стандартом освіти</i>	110
<i>Луцинська О. В. Використання мультимедійної презентації у процесі організації навчання та виховання учнів молодшого шкільного віку</i>	112
<i>Матвеєва Н. О. Організація діяльності авторських шкіл: засадничі підвалини</i>	115
<i>Матвієнко О. В. Соціально-педагогічні умови забезпечення наступності у профілактиці соціальної дезадаптації старших дошкільників і молодших школярів.</i>	118
<i>Мельничук Р. А. Реалізація наступності дошкільної та початкової освіти в нормативно-правовій базі</i>	121
<i>Мороз Д. В. Формування відповідального ставлення до здоров'я у дітей молодшого шкільного віку</i>	124
<i>Назарук Л. М. Наступність дошкільної та початкової освіти у художньо-естетичному вихованні дітей</i>	126
<i>Новосельська Н. Т. Наступність у роботі дошкільного навчального закладу та початкової школи як умова успішної адаптації дітей до шкільної освіти</i>	129

<i>Нос Л. С.</i> Принцип наступності в процесі навчання дітей англійської мови в початковій школі	132
<i>Пантиюк Т. І.</i> Суспільні детермінанти наступності дошкільної та початкової освіти як складова успіху становлення особистості	135
<i>Панькевич Ю. О.</i> Забезпечення наступності між дошкільним навчальним закладом і школою: практичний аспект	138
<i>Пинько Г. І.</i> Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках у початковій школі	140
<i>Полєва Х. І.</i> Інноваційна культура вчителя в контексті сучасних наукових підходів	142
<i>Поляновська О. Р., Метельська Т. Ю.</i> Підготовка майбутніх учителів початкової школи до гуманізації процесу виховання молодших школярів.....	146
<i>Поляновська О.Р., Гаевська-Конник Н. Ю.</i> Набуття студентами вищих педагогічних навчальних закладів досвіду використання ігрових технологій у початковій школі..	149
<i>Проц М. О.</i> Авторські школи як осередки впровадження навчально-виховних систем в інноваційну практичну діяльність шкіл.....	152
<i>Рашиня І. О.</i> Поняття «соціальна мобільність» в освіті.....	156
<i>Романюк С. З.</i> Сучасні підходи до підготовки конкурентоспроможного фахівця початкової освіти.....	158
<i>Ростикус Н. П.</i> Мовленнєво-комунікативна готовність до навчання української мови в контексті наступності дошкільної та початкової освіти	161
<i>Руснак І. С., Федух Г. Я.</i> Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до впровадження виховних технологій у початковій школі.....	163
<i>Семеряк Н. В.</i> Професійна підготовка майбутнього педагога в умовах вищого навчального закладу.....	166
<i>Сівак Н. А.</i> Використання технології Ш. О. Амонашвілі у підготовці майбутнього вчителя початкової школи.....	168
<i>Сінельникова Н. О.</i> Етичні аспекти взаємовідносин учителя з батьками учнів молодшого шкільного віку	171
<i>Собчуک-Ліва А. А.</i> Підготовка педагогів до роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку в умовах інклюзії	174
<i>Стахів М. О.</i> Формування соціокультурної мобільності педагога в умовах ступеневої освіти.....	177
<i>Табака О. М.</i> Навчання елементів грамоти у контексті наступності та перспективності дошкільної та початкової освіти.....	180
<i>Тутова Т. Б.</i> Підготовка майбутніх учителів початкової школи до педагогічної взаємодії з гетерогенними групами учнів.....	183
<i>Тютіна С. О.</i> Нетрадиційні уроки в початковій школі.....	185
<i>Харин О. Г.</i> Застосування інноваційних технологій у початковій освіті	188
<i>Филип'єва З. З.</i> Перспективні технології підготовки студентів факультету педагогічної освіти	189
<i>Федірчук Т. Д.</i> Моніторинг як засіб забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців у вищій школі	191

Фроленкова Н. О. Координація змісту дошкільної та початкової освіти: проблеми та перспективи.....	193
Цавалюк Т. О. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів у процесі використання дидактичних ігор.....	196
Цегельник Т. М. Проблеми креативу сучасного вихователя ДНЗ в умовах інклузивного середовища	198
Цюняк О. П. Формування полікультурної компетентності майбутніх педагогів у ВНЗ....	201
Чень М. Б. Використання інноваційних педагогічних технологій у системі професійної підготовки фахівців початкової освіти.....	203
Червінська І. Б. Професійна мобільність педагога : соціокультурні виклики сучасності	206
Шиналь Т. М. Формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти	208
Шоловій М.-Т. І. Мовна освіта як основа фахового становлення педагога	210
Яримович С. Я. Реалізація наступності між дошкільною та початковою ланками освіти	212
Богдан З.Л. Робота з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку на заняттях аплікації та моделювання з паперу при опрацюванні новорічно-різдвяної теми.....	216

4. Słów kilka o instytucie założonym przez c. k. nadkomisarza wojennego p. Schiesslera, dla przechowania i dozorowania dzieci ubogich rodzin przez ten czas, w którym ciż dzienemu zarobkowi się oddają // Gazeta Lwowska. – 1840. – № 133. – 10 listop. – S. 324.

УДК 378.373.3

РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Кипиченко Н. С.

*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка*

Аналіз психолого-педагогічних джерел засвідчив, що виокремлення рівнів сформованості комунікативної компетентності майбутніх педагогів неможливе без виявлення критеріїв і показників оцінювання кожного з її компонентів. Розробляючи критеріальну базу, ми взяли за основу існуючі критерії, показники і, відповідно, рівні (за Н. Волковою, С. Мартиненко, В. Пасинок, Л. Савенковою, В. Усатим).

Важливою для нас є думка С. Мартиненко про те, що «кількість критеріїв має бути обмеженою компонентами розробленої структури комунікативної компетентності; критерії, що застосовуються для визначення сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи мають бути взаємодоповнені» [1, с. 175]. Вчена стверджує, що критерії мають відповідати таким вимогам, як: «упорядкованість в ієрархічну систему, відображення послідовності вирішення завдань навчання та його перспектив, наочність і доступність для розуміння всіх учасників освітнього процесу: викладачів і студентів» [1, с. 340].

Визначено критерії сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи: мотиваційно-ціннісний (усвідомлення й сприйняття системи гуманістичних цінностей у навчально-виховному процесі початкової школи та наявністю позитивних соціально-ціннісних установок у спілкуванні), когнітивний (якість знань, їх осмислення, цілеспрямованість, варіативність), діяльнісний (сформованість комунікативних умінь і навичок), емоційно-рефлексивний (задоволеність від педагогічного спілкування, орієнтація у власних можливостях і здібностях, усвідомлення значення самоконтролю у спілкуванні), а також її показники, що дало змогу встановити високий, достатній, середній та низький рівні.

Майбутні фахівці з високим рівнем сформованості проявляють яскраво виражений інтерес до формування комунікативної компетентності; спрямовані на побудову діалогічних (полілогічних) стосунків під час спілкування, мають позитивні соціально-ціннісні установки; чітко оцінюють власні можливості та здібності; повною мірою оволоділи системою теоретичних мовних і мовленнєвих знань, знань про педагогічне спілкування, комунікативних умінь, які творчо застосовують; дотримуються норм педагогічної етики; вміють встановлювати й підтримувати комунікацію на

належному рівні, враховуючи настрій співрозмовників; не відчувають труднощів під час подолання конфліктів; самостійно створюють комунікативні прийоми і вирішують комунікативні завдання.

Студенти з достатнім рівнем розуміють значення комунікативної компетентності, прагнуть оволодівати новими знаннями та вміннями, необхідними для ефективного педагогічного спілкування; адекватно оцінюють власні можливості та здібності; встановлюють діалогічну (полілогічну) взаємодію, але на певних етапах потребують стимулювання діяльності викладачем, мають позитивні соціально-ціннісні установки; оволоділи системою теоретичних мовних і мовленнєвих знань, знання про педагогічне спілкування, комунікативними вміннями, самостійно комбінують існуючі прийоми педагогічного спілкування, але не завжди ефективно застосовують засоби верbalного і неверbalного спілкування, а також реагують на емоційний стан співрозмовників; відчувають труднощі у конфліктних ситуаціях.

На середньому рівні сформованості комунікативної компетентності майбутні вчителі виявляють незначну зацікавленість у педагогічному спілкуванні; для них характерною є нестійка діалогічна спрямованість; епізодичні потреби у самовдосконаленні, поверхневі теоретичні мовні і мовленнєві знання, знання про педагогічне спілкування, застосовуючи які, відчувають труднощі; володіють необхідними комунікативними вміннями, вільно висловлюють власні думки, дотримуючись існуючих норм (допускається незначна кількість помилок), належною культурою спілкування, однак діють здебільшого за аналогією, шаблоном, копіюючи звичний спосіб організації комунікативної взаємодії.

У студентів із низьким рівнем відсутній інтерес до педагогічної професії загалом, вони неповністю усвідомлюють необхідність формування комунікативної компетентності; керуються псевдоцінностями під час педагогічного спілкування, неадекватно оцінюють власні можливості та здібності; епізодично займаються самовдосконаленням; недостатньо засвоїли необхідний мінімум теоретичних знань і комунікативних умінь, потребують постійної допомоги від викладачів; застосовують шаблони педагогічного спілкування без внесення змін і доповнень; мовлення стилістично недосконале, відсутня самостійність суджень, аргументованість, припускаються помилки під час писемного мовлення; спілкуючись, не враховують емоційний стан співрозмовника.

Список використаних джерел

1. Мартиненко С.М. Система підготовки вчителя початкових класів до діагностичної діяльності: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / Мартиненко Світлана Миколаївна ; АПН України ; Інститут педагогіки. – К., 2009. – 476 с.